

OD NEVZHLEDNÉHO KE KRÁSNÉMU

Krásný a Boží milostí naplněný den všem!

Přátelé, mám za sebou několik pozoruhodných dní a věřím, že mnozí z Vás také, proto bych rád, aby mohla zaznít svědectví o tom, co prožíváte s Bohem.

Během doby, co jsme se neviděli, jsme měli možnost s Pavlou oslavit její významné jubileum, oddával jsem na dvou svatbách a křtil jsem jednoho mladého muže v lesním potoce na Vysočině.

Při všech těch příležitostech jsem si všiml, že dotyční prožívají šťastné chvíle (a já s nimi).

A tak jsem si později sám kladl otázku:

- *Co je zapříčiňuje to, že jsme v životě šťastní? (Jak to máte vy?)*

Herec Jackie Chan na otázku: „*Jsi šťastný?*“ odpověděl moudrostí, kterou jednou slyšel:

Těžká práce, na kterou si stěžujete, je snem někoho, kdo je nezaměstnaný.

Zlobivé dítě, které zkouší vaši trpělivost, trpělivost je snem bezdětného člověka.

Malý dům, který se vám zdá příliš stísněný, je snem někoho, kdo je bez domova.

Skromné úspory, o které si děláte starosti, jsou snem těch, kteří se topí v dluzích.

Zdravotní problémy, které považujete za zatěžující, jsou snem někoho, kdo bojuje se smrtelnou nemocí.

To, že **vaše chyby** nejsou vystaveny na odiv celému světu, je snem těch, které pronásleduje jejich minulost

Klid, který máte, **klidný spánek**, který si užíváte, **jídlo**, ke kterému se snadno dostanete, to jsou sny těch, kteří žijí ve válkou zmítaných oblastech.

Musíme si vážit všeho, co máme. Nikdo přece neví, co může přinést zítřek.

Jestli odpovědi Jackie Chana (i vlastní zkušenosti) dobře rozumím, pak o tom, zda se **cítíme být šťastní, rozhodne naše volba**. Záleží na tom, jak vnímáme sami sebe a také jak se díváme na okolnosti.

Pokud si chcete najít odpověď na tuto otázku, podívejte se do Bible a najděte si výraz „BLAZE“ – a pokud se v některé z těch mnoha blahoslavenství najdete, můžete si říci, že jste skutečně šťastným člověkem...

Několik posledních týdnů v našem společenství se **nedělní slova dotýkají změn**, které nejen prožíváme, nýbrž i těch, které jsou před námi. Jde tedy především o změny, které se týkají nejen našich prostor, nýbrž nás osobně: postojů, duchovního růstu, ale také změny společnosti kolem nás.

Rád bych se dnes zaměřil na naše společenství. Na pomoc si vezmu jeden nerost, který nám snad pomůže porozumět tomu, co dobrá změna může přinést do našich životů. A také co tu změnu může pokazit.

Tím **nerostem je grafit** (my ho známe také jako uhlík a používáme ho ve formě tuhy na psaní). Asi si všichni vzpomeneme na hodiny výtvarky na základní škole, kdy jsme měli tuhou, nebo mastným uhlem, něco nakreslit. Ti z nás méně výtvarně nadaní měli obvykle celý výtvar dost ušmudlaný...

Uhlík – ve formě **grafitu** – patří mezi nejměkčí materiály. Díky grafitu jsme se naučili psát, díky grafitu se nám otáčejí některé elektromotory, protože vede elektřinu, díky grafitu máme účinná mazadla, díky grafitu máme tavící kelímky v metalurgii, díky grafitu se dají regulovat výkony jaderných elektráren.

Jenže uhlík je pozoruhodný tím, že za určitých podmínek se **z nejměkčího materiálu stane tím nejtvrdějším a nejodolnějším**. Při určitých teplotách a extrémně vysokém tlaku se může proměnit v **diamant**.

Diamant máme nejčastěji spojený se šperkařstvím. Ale hodně se používá v průmyslu jako součást rezných nebo brusných nástrojů. Zajímavostí je, že čistý diamant nevede elektřinu a může hořet.

Možná si říkáte, proč mluvím o uhlíku? Protože je docela dobrým příměrem pro společenství či komunitu.

Ať už v podobě grafitu či diamantu. **Každá komunita potřebuje oba typy lidí**, možná dokonce každý z nás potřebuje mít v sobě do určité míry vlastnosti grafitu i diamantu.

Lidé, co jsou měkčí jako grafit, jsou lidmi vnímavými, přenášejícími impulsy, mazivem komunity, dokáží regulovat energii společenství. Jejich slabinou je, že se mohou snadno zlomit, nebo své okolí ušpinit.

Lidé, kteří v sobě mají tvrdost diamantu, jsou naopak těmi, kdo jsou pevní a vydrží velkou námahu, dokážou prorážet nové cesty, obrušují hrany druhých. Jejich slabinou je, že mohou shořet a puknout, nebo své okolí poranit.

Společenství či komunitu si můžeme také **představit jako právě nalezený, neobroušený diamant**. Ať už leží v zemi, nebo je ze země vyzvednut, možnosti krásného drahokamu teprve skýtá.

Každá komunita (v našem případě společenství) **na počátku často skutečně připomíná něco celkem neforemného** a nevzhledného. **Každý přináší to své** – ať už je to jeho minulost, slabiny a bolesti, ale i zkušenosti, poznání, představy nebo přesvědčení.

Největším tajemstvím společenství je, že **všechny budoucí možnosti jsou v něm ukryty už nyní**: v jeho jednotlivých členech s jejich schopnostmi, charaktery, odlišnými názory a pohledy. Jde především o citlivost brusiče.

Drahokamem se taková skupina stane teprve **vzájemným obrušováním a leštěním**. Jde jen o to, aby se jednotlivé plošky opracovávaly s citem a porozuměním pro budoucí tvar.

Každá komunita musí při svém formování čelit několika nebezpečím, která ji mohou spolehlivě zničit. Pokud se podíváme na nebezpečí, řekneme si hned něco i o způsobu jejich léčby.

První hrozbou jsou POMLUVY.

V naší zemi před padesáti roky proběhl jeden zajímavý experiment. **Zkoumalo se šíření pomluvy či falešné zprávy**. V rámci pokusu se v určité sociální bublině vypustila nějaká „zaručená zpráva“. A souběžně s tím se z Prahy do Košic vlakem vyslal kurýr, který tuto falešnou zprávu vezl druhé experimentální skupině. Tehdy ta cesta vlakem trvala přes 10 hodin. **Jenže zpráva, která žila svým životem, tohoto kurýra o několik hodin předběhla**. Ti, kdo ji vypustili, zjistili, že falešnou zprávu neumějí zcela zastavit...

V knize Přísloví máme celou řadu míst, která se pomluvami zabývají, přičemž jedno nám říká:

Zrádný jazyk nenávidí ty, na které dotírá, úlisná ústa přivodí pád. (Přísloví 26:28)

Jde o krátké varování, které je velice výstižné: vnitřní nenávist k druhým se projevuje ve slovech, která jazyk vypustí do oběhu. Není to jediné slovo, které se věnuje jazyku, jak v Přísloví, tak i v listu Jakubově je jazyku věnována poměrně velká část napomenutí. A všechna napomenutí ohledně jazyka – tedy našeho mluvení o druhých, o sobě, ale i o Bohu, navazují na to, co Bůh zakotvil do Desatera: **Nevydáváš křivého svědectví**. Nebo ještě jinak řečeno: **o nikom nelžeš a nikoho nepomlouváš**.

- *Přemýšleli jste nad tím, proč je v Desateru výslovně zmíněno varování před křivým svěděním?*

Domnívám se, že jednoduše proto, že falešné obvinění druhého žije zcela vlastním životem. **Nelze je tak snadno vzít zpátky a nelze je jednoduše napravit.** Je to asi tak stejně obtížné jako chtít dostat zpátky všechnu zubní pastu do tuby, kterou jste před chvílí vymačkali.

V minulosti jsem mezi lidmi i v některých komunitách musel řešit problémy, které většinou začaly nějakým nedorozuměním. Někdy to byla jenom nejasnost, malá pochybnost či nepřesnost. Pokud nebyla snaha věci vysvětlit a dal se volný všemu prostor, stala se z toho **nakonec pomluva**, která bolestivě ubližovala.

Jak problém pomluv léčit?

Sebekázní: *Chceš-li milovat život a vidět dobré dny, zdržuj jazyk od zlého a rty od lstivých slov... (1 Petřův 3:10)*

Být nástrojem milosti a povzbuzení: *Z vašich úst ať nevyjde ani jedno špatné slovo, ale vždy jen dobré, které by pomohlo, kde je třeba, a tak posluchačům přineslo milost. (Efezským 4:29)*

Dalším velkým nebezpečím je POKRYTECTVÍ, čili přetvářka.

Co to znamená? Dnešními slovy – **jde především o design**, o vnější podobu, dojem. Navenek vše musí vypadat perfektně bez ohledu na to, jak to vypadá uvnitř. (Ono pro Středočechy známé: *Nahore huj a dole fuj.*)

Pokrytectví je velice vážná věc – je to **praktikovaná lež o nás samých**. Je tak vážná, že Ježíš jednu ze svých promluv věnuje pokrytectví těch, kdo byli v té době považováni za duchovní elitu národa (a oni jí opravdu byli). Z jeho řeči, které se věnuje celá 23. kapitola Matoušova evangelia, jsem pro ilustraci vybral tři verše, které jsou velice výstižné:

Svazují těžká a neúnosná břemena a vkládají je lidem na ramena, ale sami jimi nechtějí hnout ani prstem. A všechny své skutky dělají proto, aby je lidé viděli... (...) Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské, sami nevcházíte a zabraňujete těm, kdo chtějí vejít. (Matouš 23:4-5, 13)

Největší nebezpečí přetvářky spočívá v tom, že **obsah neodpovídá formě**, vnitřek vnějšku. Jde ve své podstatě vlastně jenom o hru „na jako“. A ten, kdo to pozná, se brzo pravidla této podivné hry naučí. V církvi se nám místo učedníků Ježíše množí následovníci lidských předpisů a představ.

Jak problém pokrytectví léčit?

Životem v pravdě: *Proto zanechte lži a `mluvte pravdu každý se svým bližním', vždyť jste údy téhož těla.* (Efezským 4:25)

Životem bez odsuzování druhých: *Bratři, nemluvte jeden proti druhému. Kdo mluví proti bratru nebo soudí svého bratra, mluví proti Zákonu a soudí Zákon. Jestliže však soudíš Zákon, nejsi činitelem Zákona, nýbrž soudcem.* (Jakubův 4:11)

A posledním nebezpečím, které dnes zmíním, je **POVYŠOVÁNÍ** se nad druhé.

Povyšování se nad druhými může mít několik projevů. Jednak **o sobě smýšlíme jako o těch lepších a dokonalejších**, nebo druhé odsuzujeme za věci, které nemohou docela ovlivnit, v neposlední řadě na druhé klademe nároky, které nemohou naplnit podle našich představ...

O povyšování se nad druhými je celá řada zmínek ve Starém zákoně, mluví oněm Ježíš ke svým posluchačům a věnuje se mu i list Jakubův. Vždycky to směřuje k jednomu: **pokud někým pohrdáš, pak v tomto člověku pohrdáš jeho samotným Stvořitelem.**

Jak problém povyšování se léčit?

Život v lásce: *Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy.* (Koloským 3:13)

Život v pokoře: *...nic nedělejte ze soupeření ani z ješitnosti, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe.* (Filipským 2:3)

Zmínil jsem, že v každé komunitě, stejně jako v kameni, je skrytý potenciál. Stát se drahokamem. Krátce se na závěr slova vrátím k tomu, **co pro to a pro sebe navzájem můžeme udělat.**

Znovu se učit a usilovat o to, abychom **byli otevření – druhým lidem s jejich odlišnostmi** (podivnostmi a nesnesitelnostmi). Učit se vnímat skutečnost, že „já nejsem zcela v pořádku, ty nejsi zcela v pořádku, ale to je v pořádku – **jsme tu přeci proto, abychom si navzájem pomohli, ne abychom se odsuzovali, poměřovali, či prověřovali**“.

Být ochotni k závazku – názory, emoce, životní situace druhých se mě hluboce týkají a mnohdy i bolestivě dotýkají (jejich problém je i mým problémem).

Být ochotni k hledání společného porozumění a dorozumění. Usilovat o to, abychom byli bezpečným místem, kde se může kdokoli vyzpovídat, vyplakat, radovat, ale i hledat uzdravení, či svá obdarování, kde se mu dostane pohlazení, ale i pravdivého pohledu na jeho chyby.

Společenství (Božího lidu) je především dar, který nám byl darován prostřednictvím těch, kdo nás obklopují ve spojení s Kristem. Mnohdy je to stále ještě jenom „kámen s možnostmi“. **Svým dobrým rozhodnutím a poctivým úsilím se můžeme společně pokusit o to, abychom z něho vybrousili cenný drahokam.**

Žádné společenství ani komunita nebudou patrně nikdy dokonalé. To je velice osvobozující zjištění, protože to nám dává jistotu, že tu **mohou spolu žít nedokonalí lidé, kteří spoléhají více na Boha, než na své schopnosti...**

Na druhou stranu každé společenství či komunita bude takové, jací budeme my. **V každém z nás je obrovský potenciál, jde jen o to, jestli dovolíme Bohu, aby ho vybrousil, vyleštil a použil ke své slávě...**

Ámen.

Petr Plaňanský (KS Nymburk, 7. 7. 2024)